

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΞΕΝΑΚΗΣ

Τ
Ο

ΕΝΑ ΤΕΤΡΑΔΙΟ
ΘΑΥΜΑΤΩΝ

KEY BOOKS

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΗΜΟΥΝ 5Η ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ. Το θυμάμαι όμως σαν να 'ναι τώρα. Στο βιβλίο της Φυσικής. Οι περισσότεροι άνθρωποι, λέει, βλέπουν. Ελάχιστοι όμως παρατηρούν. Τότε δεν κατάλαβα τι εννοούσε.

Στην πορεία κατάλαβα. Έμαθα κι εγώ να παρατηρώ. Έμαθα να φωτογραφίζω με τα μάτια. Κυρίως όμως με την ψυχή. Αυτά που συνήθως αποκαλούμε μικρά: το ηλιοβασίλεμα, το λουλούδι, το χαμόγελο, το νεύμα. Έμαθα να βλέπω την ομορφιά πατού. Ακόμα και μες στην ασχήμια.

Έμαθα να τη μοιράζομαι. Μαζί και τη ζωή. Να την ενώνω με τις ζωές των άλλων. Και να γινόμαστε ένα. Σαν τις φλόγες των κεριών τη Μεγάλη Βδομάδα. Και τότε κατάλαβα ότι αυτός είναι ο δικός μου σκοπός.

Μετά έμαθα να τολμώ. Ν' αναμετριέμαι με τον εαυτό μου. Με τους φόβους μου. Με τα πιστεύω μου. Με το βόλεμά μου. Έμαθα να δραπετεύω απ' το κελί μου. Κάθε μέρα. Κάθε ώρα. Κάθε στιγμή. Να ελευθερώνομαι απ' τα δικά μου δεσμά.

Μετά έμαθα να επιλέγω. Έμαθα ότι εγώ επιλέγω. Έμαθα να 'χω το κεφάλι ψηλά. Να φοράω το χαμόγελό μου. Να λέω την αλήθεια μου. Να μοιράζομαι τον καλό το λόγο. Να βουτάω τη γλώσσα στο μυαλό. Να δουλεύω σκληρά για τ' όνειρό μου. Έμαθα ότι η ζωή δε θα μου χαριστεί. Έμαθα ότι εγώ θα την κερδίσω. Μέρα με τη μέρα. Λεπτό με το λεπτό.

Ένας αγαπημένος θεός μου έλεγε ότι το φαΐ διαρκεί όσο το 'χεις μες στο στόμα. Γι' αυτό να το μασάς καλά. Άμα το καταπιείς, πάει, χάθηκε. Έτσι κι η ζωή. Έμαθα να τη μασάω καλά. Και να την απολαμβάνω. Σαν το φαΐ της μάνας μου. Που μοσχοβολούσε όλο το σπίτι. Έμαθα να μην την τρώω στο πόδι. Έμαθα να είμαι εκεί.

Μια μέρα, λέει, ένας αγρότης έσκαβε. Κάποια στιγμή χτύπησε η αξίνα πάνω σε κάτι σκληρό κι έσπασε. Ο αγρότης θύμωσε. Μετά όμως έσκαψε να το βρει. Ήταν ένα κουτί. Το άνοιξε. Μέσα είχε ένα θησαυρό. Έμαθα λοιπόν να το ανοίγω το κουτί. Ακόμη κι αν δε μ' αρέσει το περιτύλιγμα. Έμαθα ότι τα καλύτερα δώρα έρχονται σε άσχημα περιτυλίγματα. Έμαθα ότι η ζωή η ίδια είναι ένα Δώρο.

Τέλος, έμαθα να αποδέχομαι τα φάλτσα μου. Έμαθα να τα σέβομαι και να τ' αγαπώ. Μαζί τους κι εμένα. Εκεί ήταν το δικό μου το κλειδί. Αντί να επιδιώκω λιγότερα λάθη, αφέθηκα να κάνω περισσότερα. Και τότε έκανα λιγότερα.

Προ δεκαετίας άρχισα να γράφω το δικό μου τετράδιο θαυμάτων. Πες το και ημερολόγιο με καθημερινές ευγνωμοσύνες.

Στην αρχή δεν έβρισκα. Μετά άρχισα να βρίσκω. Στο τέλος δε βασιτιόμουν. Θαύμα ήταν ό,τι έβλεπα. Ό,τι ζούσα. Που μιλάγα. Που περπατούσα. Που με περίμενε ένα ζεστό κρεβάτι μετά από μια δύσκολη μέρα. Κι έτσι μεταμορφώθηκε η ζωή μου. Ξεχειλίσε μ' ομορφιά. Και μετά κατάλαβα ότι η ομορφιά δεν είναι σ' αυτά που βλέπω αλλά στα ίδια μου τα μάτια.

Έκτοτε δε σταμάτησα να γράφω. Το κουβαλούσα πάντα μαζί μου. Κι έγγραφα όπου κι αν ήμουν. Στη δουλειά, στο τρένο, στο σπίτι. Γέμιζα τις γραμμές με όμορφες λέξεις, τις σελίδες με υπέροχα θαύματα, τη βιβλιοθήκη με αναρίθμητα τετράδια.

Και τότε έγινε κάτι μαγικό. Εντελώς ξαφνικά. Μια μέρα σταμάτησα να γράφω στο τετράδιό μου. Σταμάτησα να γράφω για μένα. Κι άρχισα να γράφω για τους γύρω μου. Άρχισα να μοιράζομαι αυτό το υπέροχο πράγμα που δε χωρούσε πια μέσα μου.

Το βιβλίο που κρατάς είναι βγαλμένο απ' τη
ζωή. Απ' τη ζωή μου. Απ' τη ζωή μας.
Χωρίς πολλά λόγια, αλλά με πολλή αγάπη.

Εύχομαι να μοιράσει απλόχερα την ομορφιά, όπως έκανε και σε μένα.

Ακόμα κι ένας άνθρωπος να τη νιώσει, άξιζε που το έγγραψα. Άξιζε που μ' έφεραν εδώ.

Στέφανος Ξενάκης

ΛΙΛΗ

ΑΝΗΣΥΧΗΣΑ. Επτά το πρωί δε συνηθίζει να χτυπάει το τηλέφωνο. Τα κορίτσια τα παίρνω εγώ για καλημέρα, αλλά λίγο αργότερα. Ήταν η μεγάλη μου κόρη. Έκλαιγε με αναφιλητά.

«Μπαμπά, πέθανε η Λιλή. Τη βρήκα το πρωί πεθαμένη στο κλουβάκι της».

Η Λιλή ήταν το κουνελάκι της.

Λυγμοί.

Κενό, εγώ.

«...ρε Αύρα, πόσα χρόνια την έχουμε τη Λιλή;»

«Όχι πολλά, μπαμπά, πέντε-έξι».

«Ρε συ, Αύρα... Τόσο ζουν τα κουνελάκια», είπα στην τύχη.

Λυγμοί.

«Απ' τη στιγμή που θα γεννηθούμε, μωρό μου, το μόνο σίγουρο είναι ότι θα πεθάνουμε.

Όλα τελειώνουν για να ξαναρχίσουν.

Κι όλα αρχίζουν για να τελειώσουν.

Η Λιλή στα έξι χρόνια της έζησε τουλάχιστον για 100 ανθρώπινα. Έκανε παιδάκια, έζησε ευτυχισμένη, αγάπησε κι αγαπήθηκε. Λίγοι άνθρωποι έχουν περάσει τόσο όμορφα όσο η Λιλή, μωρό μου».

Ησυχία απ' την άλλη.

«Όλοι μας θα φύγουμε, αγάπη μου. Η Λιλή έζησε 100 χρόνια. Εσύ πόσο σκοπεύεις να ζήσεις; 200; 300;»

Υποψία χαμόγελου...

Τα παιδιά πρέπει να τη ζουν από μικρά τη ζωή. Όχι να τη χαϊδεύουν. Πήρα λοιπόν την τσάπα του πατέρα μου, τη Λιλή στο κουτάκι της και τα κορίτσια απ' το σχολείο.

«Θέλετε να τη θάψουμε μαζί, ρε;» Η μικρή απάντησε κατευθείαν. Η μεγάλη ξεροκατάπτε και τελικά κούνησε το κεφάλι της. Πήγαμε στο αγαπημένο μας λοφάκι στη Βουλιαγμένη. Εκεί όπου όλη η θάλασσα γίνεται χρυσαφιά το απόγευμα.

Δυσκολευτήκαμε να βρούμε χώμα. Έσκαψα μια λακκούβα. Έβγαλα τη Λιλή προσεκτικά απ' το κουτάκι. Ήταν τυλιγμένη μ' ένα ρυζόχαρτο. Σα νυφούλα. Την πήρα αγκαλιά για να τη βάλω στο λάκκο. Η μεγάλη δε μου άφησε περιθώρια. Μου την πήρε απ' τα χέρια, όπως η μάνα το παιδί. Της έβγαλε προσεκτικά το ρυζόχαρτο. Την έφερε κοντά στο προσωπάκι της. Της έδωσε ένα τελευταίο φιλί. Την ακούμπησε μαλακά στο λάκκο και της έβαλε λίγο μαρουλάκι πλάι για να μην πεινάσει.

«Κλείσε τα ματάκια σου, Λιλή μου», της είπε. Τη σκέπασε με το ρυζόχαρτο, σαν να τη σκέπαζε στο κρεβατάκι της. Μετά της έβαλαν λίγα κυκλάμινα δίπλα και τη σκεπάσαμε. Τοποθετήσαμε δυο μεγάλες πέτρες για να θυμόμαστε πού κοιμάται το αγαπημένο μας κουνελάκι.

Μετά πήγαμε για παγωτό.

«Όλα είναι μες στη ζωή, ρε παιδιά. Ένα είναι όλα. Εμείς οι άνθρωποι μόνο τα ξεχωρίζουμε σε “καλά” και “κακά”. Βροχή και λιακάδα είναι ένα. Ζωή και θάνατος ένα. Αγάπη και φόβος ένα. Θάλασσα και βουνό ένα. Μπουνάτσα και φουρτούνα ένα. Μετά τη λιακάδα έρχεται το μπουρίνι. Μετά το καλοκαίρι ο χειμώνας. Μετά το καλό έρχεται το κακό. Παλιά μου άρεσαν τα μισά. Τώρα πια μου αρέσουν όλα», είπα, μπας και χρυσώσω το χάπι.

Δεν περίμενα απάντηση. Ήρθε απ’ τη μικρή:

«Δηλαδή, τώρα, ρε μπαμπά, σου αρέσει αυτό που δε σου αρέσει;»

ΤΟ ΚΟΜΠΟΛΟΪ

ΚΑΘΟΤΑΝ ΠΙΣΩ ΜΟΥ. Δεν τον είχα δει. Κάποια στιγμή ο μουσικός στη σκηνή τα 'δινε όλα. Μας είχε κυριολεκτικά ρουφήξει. Και τότε το πρωτάκουσα. Το κομπολόι. Πίσω μου. Να παίζει ρυθμικά. Βασανιστικά, σαν το μαρτύριο της σταγόνας. Στην αρχή γύρισα διακριτικά για να καταλάβει ότι ενοχλούσε. Το κομπολόι ήταν απ' τα παλιά. Τα κεχριμπαρένια. Ο τύπος μεσήλικας, γύρω στα εξήντα. Δεν κατάλαβε ότι ενοχλήθηκα. Σταμάτησε για λίγο. Νόμισα ότι είχε καταλάβει. Μετά ξαναξεκίνησε. Ξανακοίταξα. Τίποτα.

Ένα κομμάτι μέσα μου ντρεπόταν να του μιλήσει. Η εσωτερική διαμάχη κράτησε δευτερόλεπτα. Την πήρα γρήγορα την απόφαση. Ξέρω πια να μην τα κρατάω. Του το 'πα με γνέψιμο. Έδειξα το κομπολόι και χαμογέλασα. Ο τύπος δεν κατάλαβε. Στην αρχή έκανε να μου το δώσει. Νόμιζε ότι ήθελα να το παίξω. Γέλασα με την ψυχή μου με το μεγαλείο του Έλληνα. Πάντα έτοιμος να μοιραστεί. Αυτή τη φορά του εξήγησα. Ευγενικά. Εκεί είναι το κλειδί: να ελέγχεις το θυμό σου. Αλλιώς θα χάσεις το δίκιο σου.

Ο τύπος τελικά κατάλαβε. Χαμογέλασε. Ήταν ευγενέστατος. Σταμάτησε αμέσως. Καπάκι ακούω την κόρη του από δίπλα: «Ήθελα να σ' το πω κι εγώ, μπαμπά».

Παλιά δε μιλούσα. Τα κρατούσα μέσα μου. Και δεν έκανα καλό σε κανέναν. Πρώτα σε μένα. Είναι πολύ πικρό να νιώθεις λίγος. Ότι δεν αξίζεις. Ότι δε σ' ακούει κανείς. Ούτε καν εσύ. Το 'χω νιώσει βαθιά στο πετσί μου. Αλλά ούτε για τον άλλο δεν είναι καλό. Δεν του δίνεις την ευκαιρία του ν' αλλάξει. Μην ξεχνάς όμως να του μιλάς όμορφα. Και στον εαυτό σου όμορφα να μιλάς. Αυτά πάνε πακέτο, βλέπεις.

Θάρρος το λένε και θ' αλλάξει τη ζωή σου.
Ειδικά αν μεγάλωσες κι εσύ με τη ρετσινιά
του καλού παιδιού. Ξεφορτώσου την.

Στο διάλειμμα πιάσαμε την κουβέντα με τον τύπο. Ήταν φιλικός. Μιλήσαμε για τη ζωή και τις μικροχαρές της. Όμορφος άνθρωπος, αλέγρος, εκδηλωτικός. Μ' έπιασε απ' τον ώμο. Γελάσαμε. Στο τέλος μού 'δωσε το κομπολόι για να παίξω. «Σ' το χρώσταγα», μου είπε με νόημα και μου έκλεισε το μάτι.

Τη λατρεύω αυτή τη χώρα.

Τους λατρεύω αυτούς τους ανθρώπους.

Τους λένε Έλληνες.

Κι έχουν μεγάλη ψυχή.

ΤΙΜΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ ΣΟΥ

ΕΙΝΑΙ ΦΙΛΟΣ ΑΠΟ ΤΗ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ. Δυο μέτρα λεβέντης. Παλιά τρώγαμε έξω κάθε φορά που κατέβαινε Αθήνα. Οι δυο μας. Τα τσούζαμε και λίγο. Μετά από το κρασί έβγαιναν πάντα οι αλήθειες.

Είχε έναν αφοπλιστικό τρόπο να σε καθηλώνει όταν έλεγε κάτι. Και το 'λεγε πάντα καλά ο μπαγάσας.

Εκείνη τη βραδιά η κουβέντα ήρθε στις γυναίκες. «Στεφανάκι», μου λέει, «άκου τι έλεγε ο μπαμπάς μου για τις γυναίκες», κι έλαμψε ένα πονηρό γελάκι στην άκρη των χειλιών του.

«Ο χειρότερος άντρας είναι η καλύτερη γυναίκα...»

Σκάσαμε κι οι δύο στα γέλια. Όχι μόνο για την υπερβολή, αλλά και για τον τρόπο που το είπε.

Κι εκεί που γελάγαμε, ο φίλος μου άρχισε να κλαίει. Ήρεμα στην αρχή, πιο έντονα μετά, με λυγμούς στο τέλος. Δεν είχα ιδέα γιατί έκλαιγε. Ούτε ήξερα πώς να αντιδράσω. Σεβάστηκα το φίλο μου και τη στιγμή και τον άφησα να ξεσπάσει.

«Τι έγινε, ρε Μπάμπη;» τον ρώτησα στο τέλος.

«Ο πατέρας μου, ρε. Δεν τον έχω πια στη ζωή μου. Έφυγε ξαφνικά πριν χρόνια. Κι εγώ ο μαλάκας δεν πρόλαβα να του πω πόσο τον αγαπάω. Μόνο όταν έφυγε κατάλαβα το μεγαλείο του».

Είχα μείνει να κοιτάω το φίλο μου και να πονάω κι εγώ μαζί του. Τα 'χουμε δεδομένα τα πράγματα στη ζωή. Και τους γονείς μας μαζί. Και δεν είναι. Μια ωραία πρωία την κάνουν και μένουμε με τα χρωστούμενα. Κι όλα αυτά που θέλαμε να τους πούμε και δεν είπαμε ποτέ. Εάν οι δικοί σου γονείς ζουν, τράβα να τους δεις. Σήμερα.

Το σύμπαν δεν κρατάει καθυστερήσεις όταν έρχεται η ρημάδα η ώρα.

Να τους παίρνεις αγκαλιά.

Μην τη φοβάσαι.

Και να τους λες πόσο τους αγαπάς.

Έχουν κάνει τόσα για σένα

Μόνο όταν κάνεις παιδιά θα καταλάβεις πόσα.

Χωρίς να σου ζητήσουν τίποτα πίσω.

Μόνο να τους αγαπάς.

Αυτό θέλουν.

Και να τους το δείχνεις.

Και τα λάθη με καλή πρόθεση τα έκαναν.

Να τους τα συγχωρείς.

Τα έκαναν κι οι γονείς τους.

Θα τα κάνεις κι εσύ με τα παιδιά σου.

Και θα έρθει μια μέρα, και σ' το εύχομαι, που θα σε πάρουν κι αυτά στη δική τους αγκαλιά.

Για να σε συγχωρέσουν.

Να τους αγαπάς τους γονείς σου, ρε.

Σαν τα παιδιά σου.

Αν δεν υπήρχαν οι γονείς σου, δε θα υπήρχαν τα παιδιά σου.

Γιατί απλά δε θα υπήρχες εσύ.

Κάθε μέρα είναι ένα Δώρο.
Να το ανοίξεις. Μην το πετάς.
Η Ζωή η ίδια είναι Δώρο.
Να τη ζεις. Μην την προσπερνάς.

ΤΟ ΔΩΡΟ εκτυλίσσεται μέσα από μια σειρά καθημερινών ιστοριών, μια σειρά θαυμάτων που συμβαίνουν σε όλους μας. Αυτά που συχνά τα προσπερνάμε.

Διαβάζοντας τη μία ιστορία μετά την άλλη, αργά αλλά σταθερά, θα βυθιστείς στον εσωτερικό σου κόσμο, θα αναμετρηθείς με τις αποφάσεις που έχεις πάρει, με τον τρόπο με τον οποίο σκέφτεσαι, με τον τρόπο με τον οποίο ζεις. Και δεν θα ξεχάσεις ούτε στιγμή ότι η ζωή η ίδια είναι Δώρο.

